

Copyright © 2018 EDITURA FOR YOU

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin Editurii For You. Reproducerea integrală sau parțială, sub orice formă, a textului din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil al Editurii For You.

Redactare: Ana-Maria Datcu

Tehnoredactare: Anca Șerbu

Design copertă: Stelian Bigan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Maria, regină a României

Povestea vieții mele / Maria regina României; trad. din limba engleză de Bianca Savu; pref. de Camelia Csiki. - București: For You, 2018

ISBN 978-606-639-261-7

Vol. 1. - 2018. - ISBN 978-606-639-262-4

I. Savu, Bianca (trad.)

II. Csiki, Camelia (pref.)

821.135.1

EDITURA FOR YOU

Tel./fax: 021/665.62.23

Mobil: 0724.212.695; 0724.212.691

E-mail: comenzi@editura-foryou.ro

Website: www.editura-foryou.ro

Facebook: Editura-For-You

Instagram: @edituraforyou/

Twitter: @EdituraForYou

Printed in Romania

ISBN general 978-606-639-261-7

ISBN volumul 1 978-606-639-262-4

Maria, Regina României

Povestea vieții mele

Volumul 1

Traducere din limba engleză de Bianca Savu

Prefață de Camelia Csiki

Editura For You
București

Cuprins

Prefață	„O personalitate unică, de valoare universală”, de Camelia Csiki	7
---------	--	---

Cuvânt înainte		11
----------------	--	----

Partea I ♣ Copilăria

Capitolul 1	Eastwell Park	15
Capitolul 2	Osborne Cottage	43
Capitolul 3	Clarence House, Scoția și Rusia	71
Capitolul 4	Amintiri din Rusia	109
Capitolul 5	Malta	125
Capitolul 6	Alte amintiri din Malta	167

Partea a II-a ♣ Tinerețea

Capitolul 7	Anii de la Coburg	185
Capitolul 8	Educația la Coburg	203
Capitolul 9	Devonport-Berlin-Betrothal	243
Capitolul 10	Pregătiri de nuntă și noi relații	265
Capitolul 11	Carmen Sylva	297
Capitolul 12	Nunta	319

Portret al prințesei Maria de Edinburgh,
de John Everett Millais, 1882, English Royal Academy

Capitolul 1

Eastwell Park

M-am născut în Eastwell, Kent, în 1875. Un conac gri, într-un frumos și imens parc englezesc: păduri, întinderi de iarbă, orizonturi largi care se unduiau în aer, nu grandios ori auster, ci frumos, liniștit, nobil – o casă englezească.

Eram cel de-al doilea copil al familiei mele. Primul era un băiat și a fost numit Alfred, după tatăl meu, care era cel de-al doilea fiu al Reginei Victoria și ofițer în Marina Britanică.

Mama a fost încântată să aibă o fetiță, spunea că preferă fetele băieților, și mi-a spus Marie, care era atât numele ei, cât și al mamei sale. Își iubea mama și o venera din tot sufletul.

În 1873, Marie Alexandrovna, singura fiică a Țarului Alexandru al II-lea al Rusiei, s-a căsătorit cu Alfred, Duce de Edinburgh, și a venit din îndepărtata Rusie pentru a trăi în Anglia.

Cei mai mulți și-ar imagina că fuseseră un mare noroc și o mare fericire să vină din Rusia în Anglia. Însă mama mea își iubea cu ardoare țara natală și nu s-a simțit niciodată pe deplin fericită în Anglia, deși avea mulți prieteni dragi acolo. Noi, copiii ei, pe de altă parte, născuți în Anglia, iubeam țara profund și ne-am agățat cu toată inima de acea dragoste de-a lungul vieții noastre și a fost trist să descopăr, mai târziu, că mama n-a simțit niciodată în inima ei că Anglia îi era casă, căminul căminelor, pe care să-l iubești cu pasiune.

Aceasta este una dintre măhnirile mamelor „exportate“, sau ar fi mai potrivit să spun „importate“; atunci când propriii lor copii devin, la rândul lor, patrioți înflăcărați, ei nu-și dau niciodată seama de felul în care și mamele lor rămân atașate de țările natale. În mintea lor, mamele le aparțin lor și țărilor în care ei s-au născut și nu-și pot imagina o altă dragoste în inima părinților lor. Unele lucruri rămân întotdeauna dificil de înțeles, iar generațiile ar trebui să arate mai multă milă unele față de altele, atât părinții către copii, cât și copiii către părinți, căci cine își poate închipui adâncimile, tânjirile, chinurile și dezamăgirea inimii omenești? Iar mamele ar trebui să nu-și imagineze că-și pot sădi propriile idealuri, iubiri și pasiuni în sufletul celor cărora le-au dat naștere.

Vremuri, circumstanțe, mediu, influențe, toate își au rolul lor în ceea ce-i face pe copii diferiți de părinții lor; mai mult, o mamă uită adeseori, atunci când copilul său o uimește sau o dezamăgește, că nu este doar contribuția ei acolo. Întotdeauna sunt două șuvoaie de sânge care curg în copil, două lungi șiruri de strămoși (ilustri sau nu, asta nu are nicio importanță), care au contribuția lor fundamentală în constituirea copilului pe care fiecare mamă îl consideră a fi al ei, căci nu l-a purtat ea oare nouă luni și apoi, prin propria ei agonie, i-a dat viață?

Părinții mei au mai avut trei fice: Victoria Melita, născută în Malta în 1876, Alexandra Victoria, născută doi ani mai târziu la Coburg, și ultima dintre toți, Beatrice, născută, la fel ca mine, la Eastwell, în 1883, mezina familiei, care a știut cum să-și afirme această poziție de invidiat.

Copilăria noastră a fost una fericită, lipsită de griji, copilărie a unor copii bogați, sănătoși, feriți de loviturile și de realitățile crude ale vieții.

Mama noastră a avut în viața noastră un rol mai important decât tatăl nostru; el ne era un pic străin, un străin mai degrabă extraordinar, care arăta deosebit de bine, ars de soare, cu ochii albaștri, și parcă îmi amintesc că avea părul aproape negru, deși

în portretele sale de mai târziu am remarcat că părul îi era mai deschis decât îmi părea în ochii de copil.

Să-l fi venerat? Poate puțin, era oricum minunat, iar zilele în care ne acorda atenție erau însemnate cu roșu în calendar, însă Mama era marea realitate a vieții noastre.

Mama aranja lucrurile, la Mama mergeam când aveam nevoie, Mama era cea care venea să ne sărute de noapte bună, cea care ne scotea la plimbare sau cu mașina. Mama ne certa ori ne lăuda, ea ne spunea ce anume trebuia să facem sau să nu facem.

Mama ne iubea înflăcărat. Întreaga ei viață era dedicată copiilor, noi eram interesul suprem și central al existenței sale, însă avea propriile idei despre educație și niciodată nu a permis un amestec între generații; niciodată nu ne-a fost camarad sau tovarăș, dar a fost întotdeauna foarte clar părintele, cel care reprezenta atât autoritatea, cât și dragostea, suverana care-și guverna căminul, cea care ținea scepтрul și care îți spunea că putea asupra binelui și asupra răului era la ea.

Tata, „Papa“, era navigator; era sportiv, un bun trăgător cu arma și, precum tuturor nobililor englezi, îi plăcea sezonul de vânătoare, astfel că toamna mulți oameni, domni și doamne cu nume sonore și de multe naționalități, erau invitați la Eastwell Park.

În aceste dăți, înainte de a merge la culcare, noi, copiii, eram îmbrăcați în cele mai bune haine ale noastre și trimiși jos, în biblioteca mare, pentru a le ura noapte bună prietenilor părinților. Încă îmi amintesc senzația de a avea un păr bine pieptănat; aveam o cantitate considerabilă de ceea ce surorile mele numeau păr „galben“, în timp ce mie îmi plăcea să-l numesc „auriu“, de care bătrâna doică Pitcathly, o splendidă bătrână scoțiană, era extrem de mândră. Pieptănat, ieșea în evidență în toată splendoarea lui, căci într-adevăr Nana ne aranja, ne curăța și ne lustruia ca pe niște cai împodobiți, și încă simt în umeri mica răsucire pe care o făceam ca să prind cu coada ochiului propria-mi coamă strălucitoare. Însă bătrâna Nana o iubea cel mai mult pe sora Ducky – așa cum îi spuneam Victoriei Melita

în familie —, iar ea avea zulufl ondulați pe care Nana îi răsucea pe deget cu ajutorul unei perii. Ducky era prietena mea cea mai dragă, amândouă eram de nedespărțit, chiar dacă foarte diferite la înfățișare și caracter.

Ducky avea tenul închis și, chiar dacă era cu un an mai mică decât mine, întotdeauna a fost mai înaltă și cel mai adesea era luată drept sora cea mare, lucru care ne enerva pe amândouă. Era mai serioasă decât mine și avea tendința de a se revolta atunci când era mustată; iubea cu gelozie și era ceea ce bătrânii numeau „un copil dificil”.

Eu eram mai zâmbitoare, părul meu era auriu, luam lucrurile mai ușor decât Ducky și îmi făceam prieteni mult mai repede, însă Nana ținea cel mai mult la Ducky deoarece își închipuia că acel copil mai degrabă înflăcărat era adeseori neînțeleș — și poate că era.

Ducky și cu mine eram scrupulos de cinstite una față de cealaltă: întotdeauna respectam regulile și nu doream să avem reușite una fără cealaltă; nu puteam concepe o viață în care să nu trebuiască să stăm alături una de alta.

Mai târziu, mama ne-a spus că niciodată nu-i păsase de acele mari petreceri prilejuite de vânatoare: spunea că domnii se în-torceau acasă somnoroși și nu erau în stare să țină o conversație după o zi lungă petrecută cu armele lor! În plus, niciodată nu i-a plăcut clima umedă de iarnă din Anglia.

Mama nu era interesată de sport, avea o cultură înaltă și îi plăcea să discute cu oameni inteligenți, interesați, și-mi amintesc de uimirea mea aproape dureroasă atunci când, într-o zi, ne-a spus că prefera mult mai mult să discute cu diplomați și cu politicieni decât cu soldați, cu navigatori sau cu sportivi; lucrul acesta, copil fiind și mai târziu fată și tânără femeie, mi s-a părut de neînțeleș, căci eu și surorile mele aveam acea admirație specific feminină pentru uniforme și pentru bărbați puternici, bronzăți, care au activități în aer liber, chit că ar fi căscat seara după o lungă zi de practicare a sportului!

Însă aceste petreceri care pe mama o plictiseau nouă ne păreau foarte interesante și incitante. Îi catalogam imediat pe invitați

așa cum fac mereu copiii, în funcție de cât de mult ne plăceau ori displăceau. Desigur, felul în care arătau conta foarte mult, însă și modul în care ne tratau, deoarece unii adulți știau mai bine decât alții cum să se facă iubiți de către copii.

Eram, chiar și la cinci ani, o adevărată flică a Evei, în pasiunea mea pentru haine frumoase; de fapt, frumusețea în orice formă a ei găsea în mine un adorator înflăcărat, aproape păgân.

La una dintre aceste petreceri cu ocazia vânătorii de la Eastwell îmi amintesc să o fi văzut pentru prima dată pe adora-bila Prințesă de Wales. A coborât într-o zi la ora ceaiului într-o minunată rochie de catifea roșie cu trenă lungă și unduitoare. M-a uluit nespus, rămăsesem fără cuvinte, căzută în adorație, și vă puteți închipui încântarea mea atunci când această apariție îmbrăcată în catifea, care-și spunea Mătușa Alix, s-a oferit să urce în camera copiilor pentru a ne vedea făcând baie!

Stătea acolo, în splendidele ei veșminte purpurii, iar eu, fascinată, mă uitam la ea lung, peste burete, vrăjită, temându-mă că priveliștea încântătoare ar putea să se risipească brusc.

Eram întotdeauna mișcată într-un mod bizar de frumusețe. De orice formă de frumusețe, fie ea o femeie frumoasă, o floare, o casă ori un cal, sau un peisaj minunat ori tablou; de fiecare dată când mi se înfățișa frumosul, mă simțeam ca primind o plăcere dumnezeiască, un dar pe care El îmi dăduse voie să-l am, măcar cu ochii, dacă nu și cu mâinile. Iar bucuria mea era intensificată de facultatea pe care o aveam de a mă delecta cu frumusețea atât ca întreg, cât și în detaliu. Splendoarea unei vederi a mării ori a unui munte la orizont nu mă oprea de la a zări și de la a iubi cea mai modestă floare dintr-un șanț.

Această capacitate de a mă bucura de frumusețe ca întreg și în detaliu m-a urmat de-a lungul vieții. Linia, culoarea, forma și sunetele și mirosurile aparținând fiecărui tablou mi-au făcut viața extraordinar de bogată, și cu fiecare dintre aceste impresii de neuitat vine mereu acel sentiment de recunoștință pentru fiecare nouă frumusețe arătată sufletului meu.

The Story of My Life

Marie, Queen of Romania

Copyright © 2018 EDITURA FOR YOU

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin Editurii For You. Reproducerea integrală sau parțială, sub orice formă, a textului din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil al Editurii For You.

Redactare: Ana-Maria Datcu

Tehnoredactare: Anca Șerbu

Design copertă: Stelian Bigan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Maria, regină a României

Povestea vieții mele / Maria regina României; trad. din limba engleză de Bianca Savu; pref. de Camelia Csiki. - București: For You, 2018

ISBN 978-606-639-261-7

Vol. 2. - 2018. - ISBN 978-606-639-263-1

I. Savu, Bianca (trad.)

II. Csiki, Camelia (pref.)

821.135.1

EDITURA FOR YOU

Tel./fax: 021/665.62.23

Mobil: 0724.212.695; 0724.212.691

E-mail: comenzi@editura-foryou.ro

Website: www.editura-foryou.ro

Facebook: Editura-For-You

Instagram: [@edituraforyou/](https://www.instagram.com/edituraforyou/)

Twitter: [@EdituraForYou](https://twitter.com/EdituraForYou)

Printed in Romania

ISBN general 978-606-639-261-7

ISBN volumul 2 978-606-639-263-1

Maria, Regina României

Povestea vieții mele

Volumul 2

Traducere din limba engleză
de Bianca Savu

Editura For You
București

Cuprins

Partea a III-a ✦ Imediat după nuntă

Capitolul 13	Bun venit la București	7
Capitolul 14	Societatea în Capitală	27
Capitolul 15	Nașterea lui Carol	55
Capitolul 16	Încoronarea lui Nicolae al II-lea al Rusiei	71
Capitolul 17	Înapoi în România	91
Capitolul 18	Boala: Ferdinand și Carol	137
Capitolul 19	Sfătuitorii Regelui Carol	163
Capitolul 20	Prietenii mei	187
Capitolul 21	Anii de descoperire	211
Capitolul 22	Și mai multe încoronări: Eduard al VII-lea, George al V-lea	223

Partea a IV-a ✦ 1906– 1914

Capitolul 23	Spre Germania și Rusia	237
Capitolul 24	Capetele regale vizitează România	251
Capitolul 25	Copiii mei	287
Capitolul 26	Unele chestiuni de familie	303
Capitolul 27	România în război	325
Capitolul 28	Prințul Carol	341
Capitolul 29	1914: Națiunea și Familia	345
Capitolul 30	Sarajevo și după	365

Regina Maria și regele Ferdinand

Capitolul 13

Bun venit la București

Călătoria a fost una lungă. Departe de casă și de tot ceea ce fusesem, departe, departe printr-o lume iernatică, înspre o țară necunoscută, spre o viață necunoscută.

Îngheț și zăpadă, iar în inimă o intolerabilă durere care nu se micșora.

Soțul meu, fericit să mă aibă, într-un final, numai pentru el, m-a ținut aproape gelos departe de toți însoțitorii noștri. Eram a lui acum și nimeni nu avea să pătrundă în singurătatea noastră.

Regele României ne trimisese vagonul său privat, era bine încălzit și am stat foarte confortabil, dar a fost o călătorie lungă și zilele păreau la fel de lungi.

Mi-ar fi plăcut să o văd pe Lady Monson, să o chem din când în când să vorbesc cu ea, despre acasă, despre cei lăsați în urmă, însă Nando nu permitea asta. Mai aveam și un vag impuls de a vorbi cu femeia care îmi fusese atașată ca doamnă de onoare, *Madame Grecianu*. Avea un chip mămos, vocea îi era blândă, ar fi putut, probabil, să mă liniștească puțin, să mă sfătuiască, să-mi spună despre ce mă aștepta „acolo jos“, căci așa mă refeream la țara înspre care mergeam; „acolo jos“, iar termenul era la fel de neclar precum ideile mele despre el.

Nando era mult prea îndrăgostit pentru a-mi explica ceva; atitudinea lui, pe moment, era să fim bine singuri, grijile aveau să vină destul de curând. Niciodată nu se pricepea să explice; era mereu oarecum vag în exprimare. Mai târziu m-am întrebat adeseori dacă vedea lucrurile în imagini, ca mine. Este imposibil să intri în mintea altuia – și există oameni care nu au capacitatea de a-ți expune lucrurile clar, nu pot găsi cuvintele care să facă lucrurile concrete.

Aveam senzația că am nevoie de o ancoră undeva, de ceva stabil și absolut pe care să mă sprijin, chiar și numai de o imagine clară, ceva de care mintea mea să se poată agăța.

Poate că *Madame* Grecianu mi-ar fi oferit așa ceva, dar Nando, de când cu tragedia Văcărescu, își pierduse încrederea în oameni: devenise dureros de suspicios și era defensiv chiar și față de cei care țineau la noi. Această atitudine a tânărului meu soț ne-a îngreunat destul de mult primii ani; nu se încredea în nimeni și credea că izolarea este singura care mă ține în siguranță.

Pe lângă Colonelul Coandă, aghiotantul, Regele îl numise pe un anume General Robescu să fie administratorul casei noastre. Gospodăria Regelui Carol era aproape militară, iar aceasta este o tradiție pe care păstrat-o. Atunci când am devenit Regină, mulți ani mai târziu, în loc de a avea un valet, aveam un aghiotant.

Generalul Robescu, spre deosebire de majoritatea românilor, era un bărbat frumos, cu ochi albaștri. Avea o inimă bună, sub un aer trufaș. El era cel care nu reușise să-i câștige încrederea tatălui meu. Deși nu a manifestat vreun talent special de administrator, totuși ne-a servit credincios pentru mulți ani și încă era cu noi atunci când soțul meu a urcat pe tron. Dar avea ceva ironic și peste mână, lucru care îl făcea un personaj cumva confuz pentru o tânără femeie, de vârsta și cu educația mea. Părea să nu ia nimic în serios și era înclinat să-mi ia peste picior nelămuririle, nedându-mi sentimentul că m-aș putea bizui pe sfatul lui, pur și simplu pentru că nu-mi înțelegea dificultățile. Poate că încerca să fie patern, dar tocmai asta nu i-a ieșit. Avea un fel de a gândi latinesc, cu care pe atunci nu eram deloc obișnuită, și

avea tendința incomodă de a fi ironic cu privire la cele mai dragi opinii ale cuiva. Principiile cele mai prețuite ale cuiva era făcute de el comice sau nevrednice. Adeseori era foarte glumeț, dar era o formă de a face spirite față de care natura mea anglo-saxonă era instinctiv ostilă. „Mulți bărbați resimt o ciudată mândrie în cinism“, spunea Roosevelt, și un astfel de bărbat era Generalul Robescu.

Calătoria noastră a fost întreruptă de o vizită oficială la Viena, unde urma să îi prezentăm respectele noastre bătrânului Împărat.

Regele Carol îl respecta pe Franz Joseph foarte mult și era atașat și personal de el. Pe atunci, Austria încă era un mare centru de putere și de mașinațiuni politice. Regele Carol păstra legătura strânsă cu Ballplatz și propria lui politică era puternic influențată de diferitele toane ale Vienei. Urma să simțim asta în toată tinerețea noastră. Unchiul, mai înainte de toate, era un politician, politica era pasiunea care îl domina, aș putea spune chiar singura pasiune veritabilă din viața sa, iar politicienii se luau foarte în serios în acele zile. Pentru el, marele joc al politicii era un joc de o importanță atât de mare, de copleșitoare, încât toate îi erau sacrificate, așa cum am aflat curând pe propria noastră cheltuială. Fiind un fanatic cu privire la propriile concepții, era, prin urmare, mai mult decât un maestru în arta de a se face pe sine ascultat chiar și de către cei mai recalcitranți și mai aroganți.

Acum, că gloria acelei Curți mândre, imperiale, „profund catolică“, cu toată pompa și măreția ei, cu eticheta arhaică și cu restricțiile ei, a apus, așa cum în timp toate vanitățile lumesti se trec, regret că îmi amintesc atât de puține despre acea vizită.

Eram la vârsta incomodă a timidității și a conștiinței de sine, atunci când tot interesul se află în jurul propriei persoane, când ochiul nu vede decât ceea ce este evident, iar urechile nu aud mai nimic, pur și simplu pentru că nu înțeleg.

Am o amintire în ceață a bătrânului Împărat, zvelt, bine îmbrăcat, cu o siluetă perfectă, deși puțin adus de umeri, ținându-și

capul în jos, foarte politicos, dar nu animat sau vorbăreț; și una mai puțin neclară a frumoasei Arhiducese Maria Theresa, soția fratelui celui mai mare al Împăratului, care a ajutat la săvârșirea onorurilor de la banchetul de stat, Împărăteasa lipsind din capitală, așa cum s-a întâmplat foarte des în anii de pe urmă. Trebuie că au fost mulți alți membri ai familiei imperiale, dar nu mi-amintesc decât pe înalta, impunătoarea Maria Theresa cea cu ochii de câprioară și pe Arhiducele Otto, fratele lui Franz Ferdinand, cel care a fost asasinat la Sarajevo. Otto era tatăl tânărului Împărat Karl, care a fost detronat la revoluție, după Războiul Mondial, copiii lui Franz Ferdinand nefiind considerați *erbfähig*. Fiind mereu o iubitoare a frumuseții, îmi amintesc de aceștia doi doar din cauză că erau frumoși. Dintr-o familie de bărbați înalți, dar cu trăsături greoaie, Otto ieșea în evidență, excepțional chipeș. Îmi amintesc, totuși, zvonuri despre viața libertină pe care o ducea și despre cât de nefericită o făcea pe soția lui, Marie Josepha, sora ultimului Rege al Saxoniei. Pe atunci mi-era foarte neclar ce anume înseamnă o viață „libertină“, dar îl priveam pe Otto cu deosebit interes din cauza tuturor acelor bârfe care îi însoțeau numele.

Pe masă erau o mulțime de flori frumoase și de farfurii de aur superbe; am mâncat din porțelanuri rafinate, rare și vechi; muzica era excelentă și era foarte multă lumină. Nu-mi pot aminti cum arăta salonul în care am cinat, dar îmi *amintesc* foarte dureros de o imensă pată neagră de grăsime de pe delicata mea rochie roz; eram, într-adevăr, mai conștientă de această pată neagră de pe rochia mea decât de orice altceva în acea seară, inclusiv decât de Împăratul însuși. În timp ce coboram din vagonul imperial, rochia mi s-a pătat, iar atât Lady Monson, cât și *Madame* Grecianu și-au petrecut seara deplângând acest fapt, astfel încât disprețul față de acea pată inoportună să nu cadă asupra trusoului meu ales cu grijă.

În mod destul de straniu, deși Regele Carol era atât de părătitor față de Viena, aceasta a fost singura vizită pe care ne-a fost permis s-o facem la acea Curte. Așa cum se va vedea mai

târziu, *der Onkel* se opunea foarte tare călătoriilor noastre; destul de curios, nu aprecia notele personale. Succesorul său trebuia să se căsătorească bine; ambiția României era ca viitoarea ei regină să aibă legături strânse cu toate casele regale ale Europei; căsătoria noastră fusese considerată, prin urmare, deosebit de avantajoasă, dar în ceea ce mă privește, nu am avut niciun profit din asta, căci, în timp, supunându-ne domniei Regelui Carol, mi-a fost permis foarte rar să merg sau să păstrez legături personale cu rudele mele încoronate. De fapt, de fiecare dată era o încheștare dureroasă să obținem și cea mai mică permisiune de a merge altundeva cu excepția vizitelor la părinții noștri. Ori de câte ori doream să călcăm această regulă, avea loc ceea ce pot descrie corect numai drept un „calvar“, deși nu aș fi îndrăznit să folosesc o asemenea expresie în prezența marelui om. Pe lângă aceasta, nu înțelegea engleza...

Să mă grăbesc, însă, deși uneori am tendința de a mă opri, ca și cum aș face o pauză, știind caznele care așteaptă în fața mea; în minte le trăiesc din nou una câte una...

Ora crucială se apropia. Am ajuns la Predeal, apoi la frontiera dintre România și Ungaria. Steaguri, gârzi de onoare, mulțimi, aplauze. Oficiali în *fraques* și cu jobene au ținut discursuri, în timp ce orchestra militară continua să cânte Imnul Național, încându-și vocile. Sute de țărani veniseră din satele învecinate cu școlile lor; zgomotul era teribil, numeroasele chipuri mă ameteau. Nando și cu mine stăteam la fereastră privind asupra acestor manifestații înflăcărâte, zgomotoase, care se repetau la fiecare gară de pe drum. Era amarnic de frig, iar țăranii, bărbați și femei, erau încotoșmănați în cojoace brodate în multe culori, femeile aveau văluri sau basmale colorate pe cap: mă fascinau, aveam ochi numai pentru acești oameni îmbrăcați ciudat, atât de diferiți de orice văzusem până atunci. În toată lumea, o mireasă este o persoană foarte importantă, astfel că mii de fețe curioase se holbau la mine, mii de ochi strălucitori mă consumau; eram teribil de timidă și mă simțeam foarte ciudat să primesc aceste